

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : डिसेंबर – २०२२

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:- योग तत्त्वज्ञान (भाग-५) (YC – 501/YC-5011)

D1
2018-19
पासून

दिनांक : १२/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १) ज्ञानयोगाचे स्वरूप लिहा.
  - २) कर्मयोगशास्त्र' स्पष्ट करा.
  - ३) मंत्रयोगाचा अर्थ सांगून मंत्रामध्ये कोणत्या पाच गोष्टी असतातच ते स्पष्ट करा.
  - ४) पंचमहाभूतांच्या अवस्था सांगून यावर संयम केल्याने काय होते?
  - ५) मोक्ष म्हणजे काय? कोणत्याही दोन दर्शनातील मोक्ष संकल्पना स्पष्ट करा.
  - ६) नवविधा भक्ती स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- १) कर्माचे प्रकार लिहा.
  - २) जपसंकल्पना विशद करा.
  - ३) अष्टसिद्धी सांगा
  - ४) मुक्तीच्या अवस्था थोडक्यात सांगा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- १) भक्ताचे प्रकार
  - २) संयम
  - ३) जीवनमुक्ती
  - ४) गीतारहस्य ग्रंथ

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy(Part – V) (YC-501/YC-5011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Write the nature of gyanayog.
- 2) Explain 'Karmayog Shastra'.
- 3) Explain the meaning of mantra yoga and explain the five things in mantra.
- 4) Explain the Panchmahabhoot siddhi in detail.
- 5) What is moksha ? Explain the concept of moksha in any two Darshan.
- 6) Explain Navavidha Bhakti.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) Write the types of karma.
- 2) Elaborate the concept of Japa (chanting).
- 3) Explain Ashta Siddhi
- 4) Briefly describe the stages of Mukti.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Types of Bhakt (devotees)
  - 2) Sanyam
  - 3) Jeevan Mukti
  - 4) Gita Rahasya Granth
-